

statement-מימרא ■ **disputants-חולקים** ◆
challenge-קושיא † **נקודה מרכזית לסיכום וחזרה-central point for summary and review** ◊
question-שאלה ^ **מובאה של פסקה קודמת-insertion of an earlier segment** <
answer-תירוץ! ! **מעשה-story** O
proof-ראיה ■ **מקרא-key:**

Talmud Navigator

פסחים-כיצד צולין	מאן דאמר	א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ											
נימא מתניתין דלא כרבי יוסי.												ז	עה.
הציץ מרצה על אכילות	דתניא, רבי אליעזר:											ז	עה.
אין הציץ מרצה על אכילות.	רבי יוסי:											ז	עה.
קא סלקא דעתך מדקאמר רבי יוסי אין הציץ מרצה על אכילות - כרבי יהושע סבירא ליה, דאמר בעינן תרתין. נימא השתא מתניתין דלא כרבי יוסי												ז	עה.
לא, רבי יוסי כרבי אליעזר סבירא ליה, דאמר דם אף על פי שאין בשר.												!	עה.
אי הכי, למאי הלכתא אין הציץ מרצה על אכילות?												ז	עה.
וליתעמיק, רבי אליעזר דאמר הציץ מרצה, כיון דאמר דם אף על פי שאין בשר הציץ מרצה על אכילות למאי הלכתא?												ז	עה.
אלא: למיקבעיה בפיגול, ולאפוקי מידי מעילה קמפלגי.												!	עה.
מרצה ציץ עילויה, ומשוי ליה כטהור, וקבע ליה בפיגול, ומפיק ליה מידי מעילה.	רבי אליעזר סבר:											!	עה.
לא מרצה ציץ עילויה, ולא משוי ליה כטהור, ולא קבע ליה בפיגול, ולא מפיק ליה מידי מעילה.	רבי יוסי סבר:											!	עה.
נהו נמי דרבי יוסי סבר כרבי אליעזר, בשלמא זבחים - איכא דם, עומר נמי - איכא קומץ, לחם הפנים נמי - איכא בזיכין. אלא שתי הלחם מאי איכא למימר?	מתקף לה רב מרי:											ז	עה.
וכי תימא לקרב עמקן												!	עה.
היינו שלמי ציבור, אם כן הוה להו ארבעה ואנן חמשה תנן												ז	עה.
טומאה הותרה בציבור.	אלא קסבר רבי יוסי:											!	עה.
אחד זה ואחד זה מזין עליו כל שבעה מכל חטאות שהיו שם, דברי רבי מאיר.	והא תניא: [רבי מאיר]											ז	עה.
אין מזין עליו אלא שלישי ושביעי בלבד.	רבי יוסי:											ז	עה.
ואי סלקא דעתך קסבר רבי יוסי טומאה הותרה בציבור למה לי הזאה כלל?												ז	עה.
אלא מחזורתא: מתניתין דלא כרבי יוסי.												■	עה.
ורבי יוסי שטרא מזכי לבי תרי הוא?	רב פפא לאביי:											ז	עה.
רואה אני את דברי רבי אליעזר בזבחים. ודברי רבי יהושע בזבחים. ודברי רבי אליעזר במנחות, ודברי רבי יהושע במנחות.	דתניא, אמר רבי יוסי:											■	עה.
דברי רבי אליעזר בזבחים - שהיה אומר דם אף על פי שאין בשר, דברי רבי יהושע בזבחים שהיה אומר אם אין דם אין בשר, אם אין בשר אין דם.												■	עה.
דברי רבי אליעזר במנחות - שהיה אומר קומץ אף על פי שאין שם שירים, ודברי רבי יהושע במנחות שהיה אומר אם אין שם שירים אין קומץ אם אין קומץ אין שירים.												■	עה.
מסתברא קאמר: כי קאי בזבחים, אמר: מסתברא כי היכי דפליגי בזבחים פליגי נמי במנחות. קאי במנחות, אמר: מסתברא כי היכי דפליגי במנחות פליגי נמי בזבחים.	אמר ליה: [אביי]											!	עה.
התינה כי קאי בזבחים אמר: מסתברא כי היכי דפליגי בזבחים פליגי נמי במנחות - דעיקר קראי כי כתיבי בזבחים כתיבי. אלא, כי קאי במנחות ואמר מסתברא כי היכי דפליגי במנחות פליגי נמי בזבחים, והא עיקר קראי בזבחים הוא דכתיבי	אמר ליה: [רב פפא]											ז	עה.
אלא לא קשיא: רואה אני את דברי רבי אליעזר - בנטמא, ודברי רבי יהושע - באבוד ושרוף.												!	עה.
בנטמא מאי טעמא - משום דמרצי ציץ, הא שמעת ליה לרבי יוסי דאמר: אין הציץ מרצה על אכילות												ז	עה.
אלא לא קשיא: רואה אני את דברי רבי אליעזר - בציבור, רואה אני את דברי רבי יהושע - ביחיד.												!	עה.
בציבור מאי טעמא - משום דטומאה הותרה בציבור, חדא: דשמעת ליה לרבי יוסי דאמר טומאה דחיה היא בציבור, ועוד: אי בציבור - רבי אליעזר מכשיר ולא רבי יהושע? הא אמרת בציבור אפילו רבי יהושע מודה												ז	עה.

Talmud Navigator

■ מימרא-statement
 ? קושיא-challenge
 ^ שאלה-question
 ! תירוץ-answer
 ■ ראייה-proof
 ◆ חלקים-disputants
 ◇ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה-central point for summary and review
 < מובאה של פסקה קודמת-insertion of an earlier segment
 O מעשה-story
 ■ מקרא-key

פסחים-כיצד צולין	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
לרב וללישנא קמא דרב כהנא, הא דתניא טהורין עושין את הראשון וטמאין אין עושין לא את הראשון ולא את השני היכי מתרין לה?									ז			◇
כגון שהיו ישראל מחצה טמאין ומחצה טהורין, ונשים עודפות על הטהורים. וקסבר: נשים בראשון חובה ובשני רשות. בראשון לא עבדי - דהוי ליה מיעוט, ומיעוט לא עבדי בראשון, ובשני לא עבדי - דל נשים מינייהו והווי להו פלגא ופלגא, ופלגא לא עבדי בשני.	רב מתרין לה:								!			◇
ולרב כהנא דאמר פלגא נמי עבדי בשני הכי מתרין לה:									ז			◇
כגון שהיו ישראל מחצה טהורין ומחצה טמאין, ונשים משלימות לטהורין. וקסבר: נשים בראשון חובה ובשני רשות. בראשון לא עבדי - דהווי להו פלגא ופלגא, ופלגא בראשון לא עבדי, בשני נמי לא עבדי - דל נשים מינייהו מן הטהורין הווי להו טמאין רובא, ורובא לא עבדי בשני.	[רב כהנא]								!			◇
ולרב כהנא, הא דתניא הרי שהיו ישראל מחצה טהורין ומחצה טמאין הללו עושין לעצמן היכי מתרין לה?									ז			◇
תנאי היא, איכא למאן דאמר מחצה על מחצה כרוב ואיכא למאן דאמר מחצה על מחצה אינו כרוב.	אמר לך רב כהנא:								!			◇
הרי שהיו ישראל מחצה טהורין ומחצה טמאין - הללו עושין לעצמן והללו עושין לעצמן, היו טמאין עודפין על הטהורין אפילו אחד - יעשו בטומאה, לפי שאין קרבן ציבור חלוק.	גופא: [ת"ק]										◆	■
אין היחיד מכריע את הציבור לטומאה, שנאמר: (דברים טז) לא תוכל לזבח את הפסח באחד שעריך.	רבי אלעזר בן מתיא:										◆	■
אפילו שבט אחד טמא ושאר כל השבטים טהורים - הללו עושין לעצמן והללו עושין לעצמן.	רבי שמעון:										◆	■
מאי טעמא דרבי שמעון?									^			
שבט אחד איקרי קהל.	קסבר: [רבי שמעון]								!			◇
אפילו שבט אחד טמא ושאר כל השבטים טהורין - יעשו בטומאה, שאין קרבן ציבור חלוק.	רבי יהודה:										◆	■
שבט אחד איקרי קהל, והווי להו פלגא ופלגא ואין קרבן ציבור חלוק, ועבדי כולהו בטומאה.	רבי יהודה סבר:										■	◇
היו ישראל מחצה טהורין ומחצה טמאין, אמר רב: מטמאין אחד מהן בשרץ.	איתמר: [רב]										■	◇
ואמאי? נייעבדו הני לחודייהו והני לחודייהו											ז	
הללו עושין לעצמן והללו עושין לעצמן	דהא אמר רב:										■	ז
הכא במאי עסקינן - כגון שהיו טמאין עודפין על הטהורין אחד.	אמרי:								!			◇
אי הכי הווי להו רובא טמאים, נייעבדו כולהו בטומאה									ז			
סבר לה כרבי אלעזר בן מתיא									!			◇
אין היחיד מכריע את הציבור לטומאה.	דאמר: [רבי אלעזר בן מתיא]										■	!
אי הכי, הדר קושיין לדוכתיה: נייעבדו הני לחודייהו והני לחודייהו											ז	
אי איכא תנא דסבר לה כתנא קמא, דאמר פלגא ופלגא לא עבדי כולהו בטומאה, וסבר לה כרבי יהודה דאמר אין קרבן ציבור חלוק - מטמאין אחד מהן בשרץ	אלא הכי קאמר: [רב]										◆	■
משלתין אחד מהן לדרך רחוקה.	עולא:										◆	■
ויטמאנו בשרץ											ז	
שוחטין וזורקין על טמא שרץ.	קסבר: [עולא]								!			◇
ויטמאנו במת											ז	◇
מדחהו אתה מחגיגתו.									!			◇
השתא נמי מדחהו אתה מפסחן											ז	◇

statement-מימרא ■ **challenge-קושיא** ⚡ **question-שאלה** ^ **answer-תירוץ** ! **proof-ראיה** ■
disputants-חולקים ♦ **נקודה מרכזית לסיכום וחזרה-central point for summary and review** ◊ **מובאה של פסקה קודמת-insertion of an earlier segment** < **מעשה-story** O

מקרא-key:

Talmud Navigator

פסחים-כיצד צולין	מאן דאמר	כ	ט	ז	ח	ט	י	כ	ל
אפשר דעביד בשני.									◊
במת נמי, אפשר דעביד בשביעי, דהוה ליה שמיני שלן									◊
כולהו תשלומין דראשון נגהו, דחזי בראשון - חזי בכולהו, וכל היכא דלא חזי בראשון - לא חזי בכולהו.	קסבר עולא:								◊
זילו ואמרו ליה לעולא: מאן ציית - דעקר סיכיה ומשכניה ורהיט?	אמר להו רב נחמן:								◊
הו רובן זבין ומיעוטן טמאי מתים. אמר רב: אותן טמאי מתים - אינן עושין לא בראשון ולא בשני, ראשון לא עבדי - דהוו מיעוטא, ומיעוטא לא עבדי בראשון, בשני נמי לא עבדי - כל היכא דעבדי ציבור בראשון - עבדי יחיד בשני, כל היכא דלא עבדי ציבור בראשון - לא עבדי יחיד בשני.	איתמר: [רב]								◊
זילו ואמרו ליה לאבא: (במדבר ט) ויעשו בני ישראל את הפסח במועדו, מאי עבדת ליה?	אמר להו שמואל:								◊
כי הו כולהו זבין מאי עבדת ליה? אלא, כיון דלא אפשר - לא אפשר, הכא נמי, לא אפשר.	אמר להו [רב], זילו אמרו ליה:								◊
איתמר, הו רובן טמאי מתים ומיעוטן זבין, רב הונא אמר אין תשלומין לפסח הבא בטומאה	איתמר: [רב הונא]								◊
יש תשלומין לפסח הבא בטומאה.	רב אדא בר אהבה:								◊
נימא בהא קמיפליגי:									◊
טומאה דחוויה היא בציבור.	דמאן דאמר אין תשלומין לפסח הבא בטומאה								◊
טומאה הותרה בציבור.	ומאן דאמר יש תשלומין לפסח הבא בטומאה								◊
לא, דכולי עלמא טומאה דחוויה בציבור, ובהא פליגי:	אמרי:								!
טהרה מדחיא, טומאה לא מדחיא.	מר סבר:								◊
אפילו טומאה נמי מדחיא.	ומר סבר:								◊
הו שלישייתן זבין ושלישייתן טהורין ושלישייתן טמאי מתים, אמר רבי מני בר פטיש: אותן טמאי מתים אינן עושין לא את הראשון ולא השני, בראשון לא עבדי - הגדילו זבין על הטהורים, דלא עבדי בטומאה, הוה ליה טמאי מתים מיעוטא, ומיעוטא לא עבדי בראשון. בשני לא עבדי - נצרפו זבין עם טמאי מתים דלא עבדי בראשון, הו להו רובא, ורובא לא מדחו לפסח שני.	איתמר: [רבי מני בר פטיש]								◊
הפסח שנזרק דמו ואחר כך נודע שהוא טמא - הציץ מרצה, נטמא הגוף - אין הציץ מרצה מפני שאמרו: הנזיר ועושה פסח - הציץ מרצה על טומאת הדם, ואין הציץ מרצה על טומאת הגוף.									■
נטמא טומאת התהום - הציץ מרצה.									■
טעמא דנזרק ואחר כך נודע, אבל נודע ואחר כך נזרק - לא מרצה.									■
על מה הציץ מרצה? על הדם ועל הבשר ועל החלב שנטמא, בין בשוגג בין במזיד, בין באונס בין ברצון, בין ביחיד בין בציבור	ורמינהו:								◊
טומאתו בין בשוגג בין במזיד - הורצה, זריקתו, בשוגג - הורצה, במזיד - לא הורצה.	רבינא:								!
זריקתו, בין בשוגג בין במזיד - הורצה. טומאתו, בשוגג - הורצה, במזיד - לא הורצה.	רבי שילא:								!
בין בשוגג בין במזיד	אלא הא דקתני:								◊
הכי קאמר: נטמא בשוגג, וזרקו בין בשוגג בין במזיד - הורצה.									!
דם שנזרק ואחר כך נודע	אלא הא דקתני:								◊
טעמא דנזרק ואחר כך נודע, אבל נודע ואחר כך נזרק לא									◊
הו הוין דאפילו נודע ואחר כך נזרק, והאי דקתני נזרק ואחר כך נודע, משום דבעי למתני סיפא נטמא הגוף אין הציץ מרצה, דאפילו נזרק ואחר כך נודע - לא, קתני רישא נמי נזרק ואחר כך נודע.									!
נטמא טומאת התהום וכו'.									■

Talmud Navigator

■ מימרא-statement
 ⚡ קושיא-challenge
 ^ שאלה-question
 ! תירוץ-answer
 ■ ראייה-proof
 ◆ חולקים-disputants
 ◇ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה-central point for summary and review
 < מובאה של פסקה קודמת-insertion of an earlier segment
 O מעשה-story
 ■ מקרא-key:

פסחים-כיצד צולין	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ	כא
מימרא	בני רמי בר חמא:												פ:
כהן המרצה בקרבנותיהן הותרה לו טומאת התהום או לא? מי אמרין כי גמירי טומאת התהום - בבעלים, בכהן לא גמירי. או דילמא: בזיבחה גמירי, לא שנא בכהן ולא שנא בבעלים.	רבא: תא שמע, דתני רבי חייא:												פ:
לא אמרו טומאת התהום אלא למת בלבד.	מת למעוטי מאי - לאו למעוטי טומאת התהום דשרץ?												פ:
ובמאי עסקינן	אי נימא בבעלים												פ:
ובמאן?	אי בנייר												פ:
מי מהני ביה (במדבר ו) כי ימות מת עליו אמר רחמנא.	אלא בעושה פסח												פ:
הניחא למאן דאמר אין שוחטין וזורקין על טמאי שרץ. אלא למאן דאמר שוחטין וזורקין על טמאי שרץ, השתא טומאה ידועה הותרה לו - טומאת התהום לא כל שכן?	אלא לאו בכהן, ושמע מינה: - הותרה לו טומאת התהום.												פ:
לא, לעולם בבעלים, ובפסח, ולמעוטי טומאת התהום דזיבה.	וטומאת תהום דזיבה לא מרצה?												פ:
שומרת יום כנגד יום ששחטו וזרקו עליה בשני שלה ואחר כך ראתה - אינה אוכלת ופטורה מלעשות פסח שני.	מאי טעמא - לאו משום דמרצה ציץ?												פ:
לא, משום דקסבר רבי יוסי מכאן ולהבא היא מטמאה.	זב בעל שתי ראיות ששחטו וזרקו עליו בשביעי שלו ואחר כך ראה, וכן שומרת יום כנגד יום ששחטו וזרקו עליה בשני שלה ואחר כך ראתה - הרי אלו מטמאין משכב ומושב למפרע, ופטורים מלעשות פסח מאי למפרע - מדרבנן.												פ.א.
ואף רבי אושעיא סבר מטמא למפרע מדרבנן.	ואף רבי אושעיא: אבל זב שראה בשביעי שלו - סותר את שלפניו.												פ.א.
דתינא, רבי אושעיא:	לא יסתור אלא יומן												פ.א.
ממה נפשך, אי קסבר למפרע הוא מטמא - אפילו כולהו נסתור. אי קסבר מכאן ולהבא הוא מטמא - יומו נמי לא נסתור	לא יסתור ולא יומן.												פ.א.
אלא אימא: [רבי יוחנן]	רבי יוסי קאי כוותך.												פ.א.
והא רבי יוסי אומר:	מטמאין משכב ומושב למפרע												פ.א.
אלא לאו שמע מינה: מטמא למפרע מדרבנן, שמע מינה.	ולרבי יוסי, השתא דאמר מכאן ולהבא הוא מטמא, למת בלבד למעוטי מאי? נפשוט מינה דבכהן והותרה לו טומאת התהום												פ.א.
לעולם בבעלים ובפסח, וקסבר: [רבי יוסי] אין שוחטין וזורקין על טמאי שרץ, ואיצטריך למעוטי.	אלא לרבי יוסי, זבה גמורה היכי משכחת לה?												פ.א.

מימרא-statement קושיא-challenge שאלה-question תירוץ-answer ראיה-proof	חולקים-disputants נקודה מרכזית לסיכום וחזרה-central point for summary and review מובאה של פסקה קודמת-insertion of an earlier segment מעשה-story
מקרא-key:	

Talmud Navigator

פסחים-כיצד צולין	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ	מ
בשופעת.													פא.
אי בעית אימא: כגון שראתה כל שני בין השמשות.													פא.
כהן המרצה בתמיד, הותרה לו טומאת התהום או לא? אם תמצא לומר כהן המרצה בקרבנותיהן הותרה לו טומאת התהום, כהן המרצה בתמיד מאי? מי אמרין כי גמירי טומאת התהום - בפסח, בתמיד לא גמירי. או דילמא: יליף תמיד מפסח?	בעי רב יוסף:												פא.
קל וחומר, ומה במקום שלא הותרה לו טומאה ידועה - הותרה לו טומאת התהום, מקום שהותרה לו טומאה ידועה - אינו דין שהותרה לו טומאת התהום?	רבה:												פא.
ומי דיגינן קל וחומר מהלכה?	אמרי:												פא.
עקיבא, עצם כשעורה - הלכה, רביעית דם - קל וחומר, ואין דנין קל וחומר מהלכה	והתניא, אמר לו רבי אליעזר:												פא.
יליף מועדו מועדו מפסח.	אלא אמר רבא:												פא.
וטומאת התהום גופא היכא כתיבא?													פא.
אמר קרא (במדבר ו) וכי ימות מת עליו - במחורת עליו.	רבי אלעזר:												פא.
אשכחן נזיר, עושה פסח מנלן?													פא.
אמר קרא (במדבר ט) בדרך רחוקה לכם - במחורת לכם.	רבי יוחנן:												פא.
כדרך, מה דרך בגלוי - אף טומאה נמי בגלוי.	רבי שמעון בן לקיש:												פא.
אי זהו טומאת התהום - כל שלא הכיר בה אחד בסוף העולם, הכיר בה אחד בסוף העולם - אין זה טומאת התהום.	מיתבי:												פא.
לרבי אלעזר דאמר במחורת עליו עד דידע הוא, לרבי יוחנן דאמר לכם במחורת לכם - עד דידעי בה תרין, לרבי שמעון בן לקיש דאמר כדרך - עד דידעי כולי עלמא.													פא.
אלא: טומאת התהום הלכתא גמירי לה, וקרא אסמכתא בעלמא.													פא.
לא שנו אלא שנודע לו לאחר זריקה, דכי איזדריק דם - שפיר איזדריק, אבל נודע לו לפני זריקה - לא מרצה.	מר בר רב אשי:												פא.
המוצא מת מושכב לרחבו של דרך, לתרומה - טמא, לנזיר ועושה פסח - טהור	מיתבי:												פא.
וכל טמא וטהור להבא הוא.													פא.
לא תימא נודע לו לאחר זריקה הוא דמרצה, אבל נודע לו לפני זריקה לא מרצה, אלא, אפילו נודע לו לפני זריקה - מרצה.	אלא אי איתמו חכמי איתמר: אמר רב רב												פא.
המוצא מת מושכב לרחבו של דרך, לתרומה - טמא, לנזיר ועושה פסח - טהור.	גופא:												פא.
במה דברים אמורים - שאין לו מקום לעבור, אבל יש מקום לעבור - אף לתרומה טהור.													פא.
במה דברים אמורים - שמצאו שלם, אבל משובר ומפורק - טהור, שמא בין הפרקים עבר, ובקבר, אפילו משובר ומפורק - טמא, מפני שהקבר מצרפו.													פא.
במה דברים אמורים - במהלך ברגליו, אבל טעון או רכוב - טמא. לפי שמהלך ברגליו אפשר שלא יגע ולא יאהל, אבל טעון או רכוב - אי אפשר שלא יגע ולא יאהל.													פא.
במה דברים אמורים - בטומאת התהום, אבל בטומאה ידועה - טמא.													פא.
ואי זה היא טומאת התהום - כל שלא הכיר בה אחד בסוף העולם, אבל הכיר בה אחד בסוף העולם - אין זה טומאת התהום.													פא.
מצאו טמון בתבן בעפר ובצורות - הרי זה טומאת התהום, במים באפילה, בנקיקי הסלעים - אין זה טומאת התהום.													פא.
ולא אמרו טומאת התהום אלא למת בלבד.													פא.
נטמא שלם או רובו - שורפין אותו לפני הבירה מעצי המערכה.													פא.

disputants- חולקים ♦ **statement- מימרא** ■
 ◊ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה- **central point for summary and review**
 < מובאה של פסקה קודמת- **insertion of an earlier segment**
story- מעשה O **answer- תירוץ!** ^ **question- שאלה** ζ **challenge- קושיא** ζ
proof- ראיה ■

מקרא-key:

Talmud Navigator

פסחים- כיצד צולין	מאן דאמר	א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ													
נטמא מיעוטו, והנותר - שורפין אותו בחצרותיהן או על גגותיהן מעצי עצמן.															פא:
הציקנין שורפין אותו לפני הבירה, בשביל ליהנות מעצי המערכה.															פא:
מאי טעמא?														א	פא:
כדי לביישן.	רבי יוסי בר חנינא:													!	פא:
נטמא מיעוטו וכו'.															פא:
וכן מי שיצא מירושלים ונזכר שיש בידו בשר קדש, אם עבר צופים - שורפו במקומו, ואם לאו חזר ושורפו לפני הבירה מעצי המערכה.	ורמינהו:													!	פא:
לא קשיא, כאן - באכסנאי, כאן - בבעל הבית.	רב חמא בר עוקבא:													!	פב:
הא והא באכסנאי, כאן - שהחזיק בדרך, כאן - שלא החזיק בדרך.	רב פפא:													!	פב:
לעולם כדאמר מעיקרא, כאן - באכסנאי, כאן - בבעל הבית. ואף על גב דלא החזיק בדרך, אכסנאי כיון דלית ליה - עשאוהו כציקנין.	רב זביד:													!	פב:
הציקנין שורפין אותו לפני הבירה, בשביל ליהנות מעצי המערכה.	דתנן:													!	פב:
באו לשורפו בחצרותיהן ומעצי המערכה - אין שומעין להן, לפני הבירה ומעצי עצמן - אין שומעין להן.	תנו רבנן:													!	פב:
בשלמא מעצי המערכה בחצרותיהן אין שומעין להן - דילמא פיישן מינייהו ואתו בהו לידי תקלה, אלא לפני הבירה מעצי עצמן מאי טעמא לא?														!	פב:
שלא לבייש את מי שאין לו.	רב יוסף:													!	פב:
מפני החשד.	רבא:													!	פב:
מאי בנייהו?														!	פב:
איכא בנייהו: דאיייתו קני וחירותא, דלא חזי למערכה.														!	פב:
ראש המעמד היה מעמיד את הטמאין על שער המזרח.	תנן התם:													!	פב:
מאי טעמא?														א	פב:
כדי לביישן.	רב יוסף:													!	פב:
מפני החשד.	רבא:													!	פב:
מאי בנייהו?														!	פב:
איכא בנייהו: מפנקי, אי נמי: דקא גדיל שישורא.														!	פב:
הפסח שיצא או שנטמא - ישרף מיד, נטמאו הבעלים או שמתו - תעובר צורתו וישרף בששה עשר.	[ת"ק]													!	פב:
אף זה ישרף מיד, לפי שאין לו אוכלין.	רבי יוחנן בן ברוקה:													!	פב:
בשלמא טמא - כתיב (ויקרא ז) והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל באש ישרף. אלא יוצא מנלן?														!	פב:
דכתיב: (ויקרא י) הן לא הובא את דמה אל הקדש פנימה, אמר לו משה לאהרן: מדוע לא אכלתם את החטאת, שמא נכנס דמה לפני ולפנים? - אמר לו: לאו. - אמר לו: שמא חוץ למחיצתה יצתה? - אמר לו: לאו, בקודש היתה. - אמר לו: אי בקודש היתה, והן לא הובא את דמה אל הקדש פנימה מדוע לא אכלתם מכלל דאי נפקא, אי נמי עייל דמה לפנים - בת שריפה היא.														!	פב:
בשלמא נטמא - גלי רחמנא בקדשים קלים, כל שכן בקדשי קדשים, אלא יוצא, אשכחן קדשי קדשים - קדשים קלים מנלן?														!	פב:

disputants- חולקים- statement- מימרא- challenge- קושיא- question- שאלה- answer- תירוץ- proof- ראייה-
 ◇ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה- central point for summary and review
 < מובאה של פסקה קודמת- insertion of an earlier segment
 O מעשה- story

מקרא- key:

Talmud Navigator

פסחים- כיצד צולין	מאן דאמר	א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ
לן דמה, נשפך דמה, יצא דמה חוץ לקלעים, דקיימא לן בשריפה מנלן?	ותו, הא דתניא:	פב: ◊
נפקא לן מדרבי שמעון.		פב: !
(ויקרא 1) בקדש באש תשרף - לימד על חטאת ששריפתה בקודש. אין לי אלא זו בלבד, שאר פסולי קדשי קדשים, ואימורי קדשים קלים מנין? - תלמוד לומר: בקדש באש תשרף.	דתניא, רבי שמעון:	פב: ◊
אשכחן קדשי קדשים, קדשים קלים מנלן?		פב: 6
אלא: כל פסולו בקדש בשריפה, לא שנא קדשים קלים ולא שנא קדשי קדשים - גמרא גמירי לה, וחטאת דאהרן - משום מעשה שהיה כך היה.		פב: ◊
אפילו פיגול טעון עיבור צורה	ולתנא דבי רבה בר אבובה, דאמר:	פב: ◊
מנא לן?		פב: 6
יליף עון עון מותר.	[תנא דבי רבה בר אבובה]	פב: ◊
ונילף עון עון מחטאת דאהרן		פב: 6
חטאת דאהרן כי האי גוונא נמי עיבור צורה לדורות בעיא, והתם - הוראת שעה היתה.	אמר לך: [תנא דבי רבה בר אבובה]	פב: ◊
השתא דאמרין כל פסולי קדש בשריפה, לא שנא דקדשי קדשים ולא שנא קדשים קלים גמרא גמירי לה. בקדש באש תשרף למה לי?		פב: 6
ההוא מבעי ליה ששריפתה בקדש.		פב: ◊
(ויקרא ז) והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל באש ישרף, למה לי?		פב: 6
ההוא לגופיה איצטריך, סלקא דעתך אמינא: כל פסולי קדש, כגון לן דמה, ונשפך דמה, ויצא דמה, ונשחטה בלילה דבשריפה - דליתנהו בחולין, אבל נטמא דבחולין נמי מפסיל - אימא הואיל ואיתעביד ביה עובדין דחול, אימא לא תיבעי שריפה, ותיסגי ליה בקבורה - קא משמע לן.		פב: ◊
נטמאו הבעלים או שמתו תעובר צורתן וכו'.		פב: <
מחלוקת שנטמאו בעלים אחר זריקה, דאיתחזי בשר לאכילה. אבל נטמאו בעלים לפני זריקה, דלא איתחזי בשר לאכילה - דברי ישרף מיד.	רב יוסף:	פב: ◊
זה הכלל: כל שפסולו בגופו - ישרף מיד, בדם ובבעלים - תעובר צורתו, ויצא לבית השריפה.	מיתיבי:	פב: 6
קתני בעלים דומיא דדם, מה דם לפני זריקה - אף בעלים לפני זריקה		פב: 6
מחלוקת שנטמאו בעלים לפני זריקה, דלא איתחזי בשר לאכילה, דהוה ליה כפסולו בגופו. אבל נטמאו בעלים לאחר זריקה, דאיתחזי בשר לאכילה - דברי הכל פסולו מחמת דבר אחר, ובעיא עיבור צורה.	אלא, אי איתמר הכי איתמר: [רב יוסף]	פב: ◊
אף לאחר זריקה נמי מחלוקת.	רבי יוחנן:	פב: ◊
ואזדא רבי יוחנן לטעמיה.		פב: ■
רבי יוחנן בן ברוקה ורבי נחמיה אמרו דבר אחד.	דאמר רבי יוחנן:	פב: ◊
רבי יוחנן בן ברוקה - הא דאמרן. רבי נחמיה מאי היא		פב: 6
מפני אנינות נשרפה זו, לכך נאמר (ויקרא י) כאלה.	דתניא, רבי נחמיה:	פב: ◊
והא אנינות כלאחר זריקה היא, וכי אשתרוף - לאלתר אשתרוף		פב: ■
רבה מוסיף אף רבי יוסי הגלילי.	[רבה]	פב: ◊
כל הענין כולו אינו מדבר אלא בפריים הנשרפים ובשעירין הנשרפין, לשרוף פסוליהן אבית הבורה וליתן לא תעשה על אכילתן.	דתניא, רבי יוסי הגלילי:	פב: ◊
חטאת שנכנס דמה לפני ולפנים מנין?	אמרו לו:	פב: 6

disputants- חולקים- statement
challenge- קושיא- question
answer- תירוץ- answer
proof- ראיה- proof

central point for summary and review- נקודה מרכזית לסיכום וחזרה
insertion of an earlier segment- מובאה של פסקה קודמת
story- מעשה- story

מקרא- key:

Talmud Navigator

פסחים- כיצד צולין	מאן דאמר	א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ
מימרא		
(ויקרא י) הן לא הובא את דמה אל הקדש פנימה, מכלל דאי נפיק איהו, אי נמי עייל דמה - בשריפה.	אמר להן: רבי יוסי הגלילי	! ◊
דם ובשר - חזא מילתא היא, בעלים - מלתא אחריתי היא.	ורבי יוחנן סבר:	◊
העצמות והגידין והגוטר - ישרפו בששה עשר, חל ששה עשר להיות בשבת - ישרפו בשבעה עשר, לפי שאינן דוחין לא את השבת ולא את יום טוב.		■
עצמות קדשים ששימשו נותר - מטמאין את הידים, הואיל ונעשה בסיס לדבר האסור.	רב מרי בר אבוה אמר רבי יצחק:	■ ◊
נימא מסייע ליה.		◊
העצמות והגידים והגוטר - ישרפו לששה עשר	[תנן]	■ ◊
הני עצמות היכי דמי?		◊
אילימא דלית בהו מוח		! ◊
למה בשריפה? נשדינהו		◊
אלא פשיטא - דאית בהו מוח.		! ◊
אי אמרת בשלמא שימוש נותר מילתא היא - אמטו להכי בעי שריפה, אלא אי אמרת שימוש נותר לאו מילתא היא - למה להו שריפה? נתברינהו ונחלצה למוח דידהו, ונשריפה, ונשדינהו לדידהו לאו שמע מינה: שימוש נותר מילתא היא.		◊
לא, לעולם אימא לך שימוש נותר לאו מילתא, וקסבר: בו - בכשר, ואפילו בפסול.	אמרי:	! ◊
אפילו בפסול סלקא דעתך?		◊
אבל המותר בטהור והשובר בטמא - אינו סופג את הארבעים	והא תנן:	■ ◊
לא קשיא כאן - שהיתה לו שעת הכושר, כאן - שלא היתה לו שעת הכושר.		! ◊
ומאן תנא דשני ליה בין שהיתה לו שעת הכושר ללא היתה לו שעת הכושר		◊
רבי יעקב היא.		! ◊
(שמות יב) ועצם לא תשברו בו, בו - בכשר ולא בפסול.	דתיבא: [ת"ק]	■ ◊
היתה לו שעת הכושר ונפסל - יש בו משום שבירת העצם, לא היתה לו שעת הכושר - אין בו משום שבירת העצם.	רבי יעקב:	■ ◊
אחד זה ואחד זה אין בו משום שבירת העצם.	רבי שמעון:	■ ◊
כל עצמות הקדשים אין טעונין שריפה, חוץ מעצמות הפסח מפני התקלה	מיתבי:	■ ◊
הני עצמות היכי דמי?		◊
אילימא דלית בהו מוח		! ◊
למה להו שריפה?		◊
אלא פשיטא - דאית בהו מוח.		! ◊
ואי סלקא דעתך שימוש נותר מילתא היא - עצמות קדשים אמאי אין טעונין שריפה?		◊
הכא במאי עסקינן - כגון שמצאן חלוצין, עצמות קדשים דאין בהן משום שבירת העצם - קמי דנהו נותר חלצינהו, ולא הוי - שימוש נותר, ולא בעו שריפה - עצמות הפסח, דיש בהן משום שבירת העצם - לבתר דנהו נותר הוא דחלצינהו, והווי להו שימוש נותר, ובעו שריפה.	רב נחמן בר יצחק:	! ◊
הכא במאי עסקינן - כגון שמצאן צבורין צבורין, ומהן חלוצין - עצמות קדשים, דאין בהן משום שבירת העצם - לכולהו הווי חלצין להו ואכיל להו, ולא בעי שריפה. עצמות הפסח, דיש בהן משום שבירת העצם - דילמא הני דחלצינהו, ולהנך לא חלצינהו, ובעי שריפה.	רב זביד:	! ◊

Talmud Navigator

<p>◆ חולקים-disputants ◊ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה-central point for summary and review < מובאה של פסקה קודמת-insertion of an earlier segment O מעשה-story</p>	<p>■ מימרא-statement ⚡ קושיא-challenge ^ שאלה-question ! תירוץ-answer ■ ראייה-proof</p>
מקרא-key:	

פסחים-כיצד צולין	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
כל הנאכל בשור הגדול בשלקא - יאכל בגדי הרך בצלי, ומה הן - ראשי כנפים והסחוסים.	והכי קתני:									!	◊	פד.
כל הנאכל בשור הגדול בשלקא יאכל בגדי הרך בצלי, ומה הן - ראשי כנפים והסחוסים, וגידין הרכין נידונין בכשר.	תניא כוותיה דרבא:											פד.
גידין שסופן להקשות. רבי יוחנן אמר: נמנין עליהן בפסח	איתמר: [רבי יוחנן]									◆	◊	פד.
ריש לקיש אמר: אין נמנין עליהן בפסח.	ריש לקיש:									◆	◊	פד.
נמנין עליהן, בתר השתא אזלינן.	רבי יוחנן:											פד.
אין נמנין עליהן, בתר בסוף אזלינן.	ריש לקיש:											פד.
כל הנאכל בשור הגדול יאכל בגדי הרך, ומה הן - ראשי כנפים והסחוסים. הני - אין, אבל גידין שסופן להקשות - לא	איתיביה ריש לקיש לרבי יוחנן:									⚡	◊	פד.
תנא הני, והוא הדין להך - הני מאי טעמא דהא מתאכלי בשור הגדול בשלקא, הך נמי מתאכלי בשור הגדול בשלקא.	אמר ליה: [רבי יוחנן]									!	◊	פד.
מי אמר רבי יוחנן גידין שסופן להקשות נמנין עליהן בפסח, אלמא: בתר השתא אזלינן.	אמר ליה רבי ירמיה לרבי אבין: כי אולת לקמיה דרבי אבהו רמי ליה:									⚡		פד.
עור הראש של עגל הרך מהו שיטמא?	והא בעא מיניה ריש לקיש מרבי יוחנן:									^	⚡	◊
אין מטמא.	ואמר לוי: [רבי יוחנן]									!	⚡	◊
אלמא: בתר בסוף אזלינן										⚡		פד.
דרמא לך הא לא חש לקמחיה, הא דרבי רבי יוחנן לגבי דריש לקיש	אמר ליה: [רבי אבהו]									!	⊙	◊
אל תקניטני, שבלשון יחיד אני שונה אותה.	ואמר ליה: [רבי יוחנן]									!	⊙	◊
השובר את העצם בפסח הטהור - הרי זה לוקה ארבעים, אבל המותר בטהור והשובר בטמא - אינו לוקה את הארבעים.												פד.
בשלמא מותר בטהור											⚡	פד.
(שמות יב) לא תותרו ממנו עד בקר והנתר ממנו עד בקר וגו' בא הכתוב ליתן עשה אחר לא תעשה, לומר שאין לוקה, דברי רבי יהודה.	דתניא: [רבי יהודה]									◆	⚡	◊
לא מן השם הוא זה, אלא משום דהוה ליה לאו שאין בו מעשה ואין לוקין עליו.	רבי יעקב:									◆	⚡	◊
אלא שובר בטמא מנלך?											⚡	◊
דאמר קרא: (שמות יב) ועצם לא תשברו בו, בו - בכשר ולא בפסול.											!	◊
ועצם לא תשברו בו, בו - בכשר ולא בפסול.	תנו רבנן: [ת"ק]									◆	⚡	◊
(שמות יב) בבית אחד יאכל ועצם לא תשברו בו, כל הראוי לאכילה - יש בו משום שבירת עצם, ושאין ראוי לאכילה - אין בו משום שבירת עצם.	רבי:									◆	⚡	◊
מאי בינייהו?											⚡	◊
פסח הבא בטומאה איכא בינייהו. למאן דאמר כשר - האי פסול. למאן דאמר ראוי לאכילה - האי נמי ראוי לאכילה הוא.	רבי ירמיה:									!	◊	פד.
כי האי גוונא דכולי עלמא אין בו משום שבירת העצם, והאי הא פסול הוא	רב יוסף:									⚡	◊	פד.
אלא: היתה לו שעת הכושר ונפסל איכא בינייהו.	[רב יוסף]									!	◊	פד.
למאן דאמר כשר - הא כשר הוא											!	פד.
למאן דאמר ראוי לאכילה - הא השתא לאו ראוי לאכילה הוא.											!	פד.

disputants- חולקים ♦ **statement- מימרא** ■
 ◊ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה- **central point for summary and review**
 < מובאה של פסקה קודמת- **insertion of an earlier segment**
story- מעשה O **answer- שאלה** ^ **challenge- קושיא** †
proof- ראיה ■ **! תירוץ- answer**

מקרא-key:

Talmud Navigator

פסחים-כיצד צולין	מאן דאמר	א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ										
כל כי האי גוונא כולי עלמא אין בו משום שבירת העצם, מאי טעמא - השתא מיהת הא פסול הוא	אביי:							ג			◊	פד:
אלא: שבירת העצם מבעוד יום איכא בינייהו.	[אביי]							!			◊	פד:
למאן דאמר כשר - הא כשר הוא								■	!			פד:
למאן דאמר ראוי לאכילה - השתא לאו בר אכילה הוא.								■	!			פד:
נמנין על מוח שבראש, ואין נמנין על מוח שבקולית.	מיתבי רבי:							ג	■		◊	פד:
על מוח שבראש מאי טעמא - הואיל ויכול לגוררו ולהוציאו, ואי סלקא דעתך שבירת העצם מבעוד יום שפיר דמי - קולית נמי, נתבריה מבעוד יום ונפקיה למוח דידיה, ונמנו עליה								ג				פד:
ולטעמיך, משחשיכה נמי: ניית גומרתא וניחות עליה ונקלה ונפקה למוח דידיה, ונימני עליה?	אמר לך אביי:							ג	!		◊	פד:
אבל השורף בעצמות והמחתך בגידין - אין בו משום שבירת העצם.	דהא תניא:							ג	!		◊	פד:
אלא מאי אית לך למימר								!	!			פד:
משום פקע.	אביי:	■	!	!							◊	פד:
משום הפסד קדשים, דקא מפסיד ליה בידיים, דילמא אכיל נורא ממוח דידיה	רבא:	■	!	!							◊	פד:
מבעוד יום נמי, גזירה מבעוד יום אטו משחשיכה.								!			◊	פד:
כל כי האי גוונא כולי עלמא יש בו משום שבירת העצם, מאי טעמא - לאורתא מיהו לאכילה	רב פפא:							ג			◊	פד:
אלא: באבר שיצא מקצתו קמיפלגי.	[רב פפא]							!			◊	פד:
מאן דאמר כשר - האי נמי כשר הוא								■	!			פד:
ומאן דאמר ראוי לאכילה - האי לאו בר אכילה הוא.								■	!			פד:
אבר שיצא מקצתו ושברו - אין בו משום שבירת העצם.	כדתניא, רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה:							■				פד:
כל כי האי גוונא דכולי עלמא אין בו משום שבירת העצם, דהאי אבר הא פסול הוא	רב ששת בריה דרב אידי:							ג			◊	פד:
אלא: שבירת העצם בנא איכא בינייהו.	[רב ששת בריה דרב אידי]							!			◊	פד:
מאן דאמר כשר - הא כשר הוא								■	!			פד:
ומאן דאמר ראוי לאכילה - השתא אינו ראוי לאכילה.								■	!			פד:
כל כי האי גוונא יש בו משום שבירת העצם, מאי טעמא - דהא חזי לאכילה, דמטוי ליה ואכיל ליה	רב נחמן בר יצחק:							ג			◊	פד:
אלא: שבירת האליה איכא בינייהו.	[רב נחמן בר יצחק]							!			◊	פד:
למאן דאמר כשר - הא כשר הוא								■	!			פד:
למאן דאמר ראוי לאכילה - האי אינו ראוי לאכילה, דאליה לגבוה סלקא.								■	!			פד:
כל כי האי גוונא ודאי אין בו משום שבירת העצם, דהא ודאי אינו ראוי לאכילה כלל	רב אשי:							ג			◊	פד:
אלא: אבר שאין עליו כזית בשר איכא בינייהו.	[רב אשי]							!			◊	פד:
למאן דאמר כשר - הא כשר הוא								■	!			פד:
למאן דאמר ראוי לאכילה - בעינן שיעור אכילה וליכא.								■	!			פד:

Talmud Navigator

<p>◆ חולקים-disputants ◊ נקודה מרכזית לסיכום וחזרה-central point for summary and review < מובאה של פסקה קודמת-insertion of an earlier segment O מעשה-story ■ מרא-ה proof</p>	<p>■ מימרא-statement ◊ קושיא-challenge ^ שאלה-question ! תירוץ-answer ■ ראייה-proof</p>
---	---

מקרא-key:

פסחים-כיצד צולין	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
כל כי האי גוונא לית ביה משום שבירת העצם, דבעינן שיעור אכילה	רבינא:								◊			פד:
אלא: אבר שאין עליו כזית בשר במקום זה, ויש עליו כזית בשר במקום אחר איכא בינייהו.	[רבינא]								!			פד:
למאן דאמר כשר - הא כשר הוא									!			פד:
למאן דאמר ראוי לאכילה - בעינן שיעור אכילה במקום שבירה, והא ליכא.									!			פד:
תניא כארבעה מינייהו									■			פד:
(שמות יב) בבית אחד יאכל (שמות יב) ועצם לא תשברו בו - על הכשר הוא חייב ואינו חייב על הפסול, היתה לו שעת הכושר ונפסל בשעת אכילה - אין בו משום שבירת עצם. יש בו שיעור אכילה - יש בו משום שבירת עצם, אין בו שיעור אכילה - אין בו משום שבירת עצם. הראוי למזבח אין בו משום שבירת העצם, בשעת אכילה - יש בו משום שבירת עצם, שלא בשעת אכילה אין בו משום שבירת עצם.	דתניא, רבי:								■	■		פד:
אבר שאין עליו כזית בשר במקום זה, ויש עליו כזית בשר במקום אחר. רבי יוחנן אמר: יש בו משום שבירת העצם	איתמר: [רבי יוחנן]								◊	■		פד:
אין בו משום שבירת עצם.	רבי שמעון בן לקיש:								◊	■		פד:
ועצם לא תשברו בו - אחד עצם שיש עליו כזית בשר ואחד עצם שאין עליו כזית בשר.	איתיביה רבי יוחנן לרבי שמעון בן לקיש:								◊	■		פד:
מאי אין עליו כזית בשר?									◊	^		פד:
אילימא דאין עליו כזית בשר כלל									◊	!		פד:
אמאי יש בו משום שבירת העצם?									◊	◊		פד:
אלא לאו הכי קאמר: אחד עצם שיש עליו כזית בשר במקום זה, ואחד שאין עליו כזית בשר במקום זה ויש עליו כזית בשר במקום אחר									◊	■		פד:
לא, הכי קאמר: אחד עצם שיש עליו כזית בשר מבחוץ, ואחד עצם שאין עליו כזית בשר מבחוץ ויש עליו כזית בשר מבפנים במקום שבירה.	אמר ליה: [רבי שמעון בן לקיש]								!	■		פד:
(שמות יב) ועצם לא תשברו בו - אחד עצם שיש בו מוח, ואחד עצם שאין בו מוח, ומה אני מקיים (שמות יב) ואכלו את הבשר בלילה הזה - בבשר שעל גבי העצם, או אינו אלא בבשר שבתוך העצם, ומה אני מקיים ועצם לא תשברו בו - בעצם שאין בו מוח, אבל בעצם שיש בו מוח - שובר ואוכל, ואל תתמה, שהרי יבא עשה וידחה לא תעשה, כשהוא אומר (במדבר ט) ועצם לא ישברו בו בפסח שני, שאין תלמוד לומר, שהרי כבר נאמר (במדבר ט) ככל חקת הפסח יעשו אתו, הוי אומר: אחד עצם שיש בו מוח ואחד	והתניא:								■	■		פד:
אבר שיצא מקצתו - חותך עד מקום שמגיע לעצם וקולף עד שמגיע לפרק וחותר.	מיתבי:								◊	■		פד:
ואי אמרת אבר שאין עליו כזית בשר במקום זה ויש במקום אחר אין בו משום שבירת העצם, למה לי דקולף עד שמגיע לפרק וחותר? נקלוף ביה פורתא ונתבריה									◊			פד:
משום פקע.	אביי:								!			פד:
בקולית.	רבינא:								!			פד: